

§ 154

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Ville Jalovaaran ym. toivomusponnosta koskien kaupungin terveysten palvelujen riittävyyttä Meri-Rastilassa

HEL 2021-001659 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus:

Jäsen Sinikka Vepsä: Ehdotan pontta palautettavaksi uudelleen valmisteluun. Miten Vuosaaren terveysaseman pitkään jatkuneet ongelmat ja tilanne korjataan? Kun Vuosaarissa pitää lisätä resursseja, miten se tehdään ja kuinka paljon se aiheuttaisi kustannuksia?

Kannattaja: jäsen Samuel Adouchief

Palautusehdotuksen kannatuksen jälkeen keskustelu rajattiin palautusehdotukseen, minkä yhteydessä jäsen Samuel Adouchief teki pöydällepanoehdotuksen ja perui kannatuksensa jäsen Sinikka Vepsän palautusehdotukselle. Lisäksi jäsen Sinikka Vepsä myös kannatti esitettyä pöydällepanoehdotusta ja perui oman palautusehdotuksensa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian pöydälle yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Samuel Adouchiefin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi
Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi
Mari Kinnunen, johtava ylilääkäri, puhelin: 310 47941
mari.kinnunen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Jalovaara Ville, toivomusponsi, Kvsto 3.2.2021 asia 8
- 2 Helsingin kaupunginvaltuusto 3.2.2021 asia 8, Meri-Rastilan länsiosan asemakaavan ja asemakaavan muutoksen hyväksyminen (nro 12570)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Ville Jalovaaran ja 52 muun valtuutetun toivomusponnosta koskien kaupungin terveystalvelujen riittävyttä Meri-Rastilassa:

"Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi 3.2.2021 § 23 Meri-Rastilan länsiosan asemakaavan ja asemakaavan muutoksen (nro 12570). Hyväksytyään päätöksen kaupunginvaltuusto edellytti, että kaupungin terveystalvelujen riittävyttä selvitetään Meri-Rastilassa ja pohditaan toimia, miten niiden tarjontaa voidaan kohentaa. Alueelle rakennetaan uutta asuin-, liike- ja palvelurakennuksia nykyisille tonteille ja puistoa-alueiden reunoille. Hyväksytyin kaava-alueen muutoksen mukaan asukasmäärän lisäys on Meri-Rastilassa 10–15 vuoden kuluttua noin 2400 asukasta. Asemakaavan muutosehdotuksessa on huomioitu sosiaali- ja terveystoimialan aiempi lausunto 8.10.2019 (diaarinumero HEL 2015-002625) toiveesta mahdollistaa kehitysvammaisten asumisryhmien sijoittaminen Meri-Rastilaan.

Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskus ja perhekeskus

Itä-Helsingissä sijaitseva Vuosaaren kaupunginosa jakaantuu seuraaviin osa-alueisiin, joista viidellä ensiksi mainitulla on merkittävästi asutusta: Keski-Vuosaari, Kallahti, Meri-Rastila, Rastila, Aurinkolahti, Uute-la, Niinisaari, Nordsjön kartano ja Mustavuori.

Meri-Rastilan asukkaille tarjotaan terveystalveluja Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksessa (THK:ssa) ja perhekeskuksessa (PK:ssa), joten Meri-Rastilan asukkaiden terveystalvelujen riittävyttä tulee tarkastella osana Vuosaaren kaupunginosan terveys- ja sosiaalitalvelujen kokonaisuutta.

Vuosaaren kaupunginosassa asuu noin 39 000 asukasta. Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskukseen, perhekeskukseen ja koulujen tiloissa toimivaan kouluterveydenhoitoon oli resursoitu toukokuussa 2021 yhteensä 265 eri terveyden- ja sosiaalihuollon vakanssia, mukaan lukien Vuosaaren suun terveydenhuollon vakanssit. Fysio- ja toimintaterapian vakanssit eivät ole mukana laskelmassa. Vuosaaren kaupunginosan väestöennuste vuodelle 2030 on 44 500 asukasta.

Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksen palvelut sisältävät terveys- asematalvelun, suun terveydenhuollon, fysioterapian, aikuisten ja

nuorten sosiaalipalvelut sekä psykiatria- ja päihdepalvelut. Samassa talossa toimii Vuosaaren perhekeskus, jossa on terveysterveystoimintatiloista äitiys- ja lastenneuvolan palvelut, neuvolapsykologin palvelu, lasten ja nuorten suun terveydenhuollon palveluja, lasten puheterapia ja fysio- ja toimintaterapiaa. Alueen lasten terveysterveystoimintoihin kuuluva kouluterveydenhuolto toimii alueen koulujen tiloissa. Perhekeskuksessa toimii myös lasten, nuorten ja perheiden sosiaalipalvelut, kuten kasvatus- ja perheneuvontaa, lastensuojelun palveluja ja vammaispalveluja. Kotiin tarjottavia palveluja ovat lapsiperheiden kotipalvelu ja lapsiperheiden sosiaaliohjaus.

Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksessa toimii lisäksi fysioterapian suoravastaanotto ja myös toimintaterapia. Myös perhekeskuksessa on toimintaterapiaa ja lasten toimintaterapian resursointia kehitetään pitkäjänteisesti alueelliset tarpeet huomioiden.

Toimintaympäristön muutoksia arvioidaan

Vuosittainen talousarvion valmistelu käynnistyy toimintaympäristön muutosten arvioinnilla. Palvelukokonaisuudet arvioivat keskeisimmät toimintaympäristön muutokset ja tarvittavat resurssit. Resursseja tarkasteltaessa huomioidaan väestön kasvu ja ikääntyminen sekä vieraskielisten lasten ja nuorten määrän kasvu, jotka lisäävät sosiaali- ja terveysterveystoimintatilojen kysyntää lähivuosina Helsingissä. Sosiaali- ja terveysterveystoimintatiloilta Helsingin eri kaupunginosien asukkaat ovat keskenään erilaisia. Kaupunginosien erot ovat suuria väestön terveydessä, hyvinvoinnissa, koulutuksessa, tulotasossa, työttömyydessä ja vieraskielisten osuudessa väestöstä. Sosioekonomiset terveys- ja hyvinvointierot näkyvät sairastavuustilastoissa ja ennenaikaisessa kuolleisuudessa.

Toimintaympäristön muutoksilla on merkittäviä vaikutuksia terveysterveystoimintatilojen riittävyyteen. Esimerkiksi covid-19-pandemian vuoksi terveysterveystoimintatilojen ja suun terveydenhuollon kiireetöntä hoitoa on jouduttu ajoittain supistamaan ja henkilöstöresursseja on osin siirretty covid-19-pandemian testaukseen ja jäljitykseen. Tämän vuoksi terveydenhuollon sekä suun terveydenhuoltoon kiireettömän hoidon piiriin kuuluviin toimenpiteisiin ja vastaanottoihin syntyy hoitovelkaa.

Perusterveydenhuollon henkilöresurssien saatavuus

Perusterveydenhuollon haasteena ovat henkilöstöresurssien saatavuus ja hoitoon pääsyn viiveet. Lääkärivajeen vuoksi sosiaali- ja terveysterveystoimintatiloilta hyväksyi 1.12.2020 § 234 terveysterveystoimintatilojen kilpailutuksen periaatteet sekä kahden terveysterveystoimintatilojen hankinnan. Idän terveysterveystoimintatilan henkilöstövajetta ei ole saatu täytettyä normaalien, jo käytössä olevien rekrytointikanavien kautta, minkä johdosta sosiaali- ja

terveyslautakunta päätti 15.12.2020 § 272 lääkäri- ja hoitajavuokrauksen käynnistämisen idän terveysaseman toiminnan turvaamiseksi. Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 27.4. 2021 § 89 lääkärien rekrytointipalvelun hankinnan. Hankinnan kohteena on erikoislääkäreiden, lääkäreiden, lääketieteen opiskelijoiden rekrytointipalvelu. Tavoitteena on hankkia rekrytointikumppani, joka lääkäripalvelujen saatavuuden parantamisen kokonaisuudessa yhtenä tekijänä korjaa lääkärivajetta, lisää lääkärien määriä ja toisaalta kasvattaa erikoislääkäreiden suhteellista osuutta organisaatiossa.

Lääkäreiden rekrytoinnin tehostamiseksi on hankittu rekrytointiapua ulkoiselta palveluntuottajalta ja käynnistetty henkilöstöressurssipalvelujen kanssa hanke, jossa yhtenäistetään rekrytointiprosessit, monipuolistetaan markkinointia ja lisätään Helsingin houkuttelevuutta työpaikkana. Lääkäreiden rekrytointiin on palkattu oma rekrytointikonsultti, joka työskentelee rekrytoivien ylilääkäreiden tukena. Yhteistyössä kehitetään rekrytointikohtaisesti markkinointisisältöjä lääkäreiden saatavuuteen.

Terveysasemien lääkäreiden kiireettömän hoidon saatavuutta on pyritty lisäämään omien toimintamallien, työnjaon ja johtamisen kehittämällä sekä lisäämällä palvelusetelitoimintaa. Palveluja tarjotaan enenevässä määrin terveysasemilta muuten kuin lääkärivastaanottojen muodossa. Terveysasemat ovat lisänneet vuosien aikana sähköisten palvelujen mahdollisuutta kaikissa asiakaskontakteissa: sähköisen yhteydenoton kahdensuuntainen viestintä potilastietojärjestelmässä, chat, chatbot, etälääkäritoiminta sekä Omaolo-palvelun laajentuminen. Edellä mainitut sähköiset palvelut vapauttavat lääkäreiden aikaa potilastapaamisiin. Monialaiseen työhön panostetaan hyödyntämällä eri ammattiryhmien osaamista järkevällä työnjaolla muun muassa hoitajien reseptinkirjoitusoikeuden laajentamisella ja tukipalveluja tehostamalla esimerkiksi lisäämällä sihteerien määrää terveysasemilla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen uudistaminen

Sosiaali- ja terveystoimialalla siirrytään yhä enemmän sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarjoamisessa terveys- ja hyvinvointiongelmia korjaavasta toimintamallista ennaltaehkäisevämpään ja kohdennetumpaan toimintatapaan. Palveluja uudistettaessa asiakkaiden asioita arvioidaan kokonaisuutena, etsitään riskiryhmiä ja tarvittaessa kohdistetaan palveluja erityisessä terveys- ja hyvinvointiriskissä oleviin asiakkaisiin. Terveys- ja hyvinvointikeskus-toimintamallin ydin on asiakkaan tarpeeseen vastaaminen. Hoidon ja palvelutarpeen arvioissa asiakas ohjautuu tarpeensa mukaiseen palveluun, saa tarvittaessa yhteyshenkilön ja moniammatillisen tiimin tuen. Toimintatapaa tukee sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotti, joka otettiin käyttöön Helsingin terveys-

palveluissa huhtikuussa 2021 sekä Terveys- ja hyvinvointiarvio -työkalu, jonka Helsinki on kehittänyt yhteistyössä Kustannus Oy Duodecimin kanssa.

Helsingin kaupunki on saanut sosiaali- ja terveysministeriöltä valtionavustusta sote-uudistuksen valmisteluun. Sote-uudistuksen tavoitteena on hyvinvointierojen kaventaminen, yhdenvertaiset palvelut, palvelujen hyvä saatavuus, työvoiman saannin turvaaminen ja kustannusten hallinta. Uudistusta valmistellaan sosiaali- ja terveystoimialalla kahdessa hankkeessa: Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeessa ja Rakenneuudistus -hankkeessa. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuksista asiakas saa kaikki tarvitsemansa sosiaali- ja terveystoimialan palvelut yhdestä paikasta. Keskuksiin on määrä koota perusterveydenhuollon, suun terveydenhuollon, sosiaalityön ja kotihoidon lähipalveluja, mielen-terveys- ja päihdehuollon perustason palveluja, avokuntoutuspalveluja, kansansairauksien ehkäisyä sekä neuvola- ja muita ehkäiseviä palveluja nykyisen terveys- ja hyvinvointikeskusmallin mukaisesti.

Sosiaali- ja terveystoimialalla jatketaan terveystoimialan palvelujen kehittämistä Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen ja Rakenneuudistus-hankkeen tavoitteiden mukaisesti ja toimialalla analysoidaan terveystoimialan palvelujen kehittämiskohteet ja niitä tukevat rakenteet. Riittävän henkilöstöresurssin saatavuuden turvaamiseksi valtakunnallisella tasolla on syytä lisätä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten, kuten lääkäreiden ja hoitohenkilökunnan, koulutusmäärien tullee olla riittävät työvoimapolun ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että Meri-Rastilan sosiaali- ja terveystoimialan palvelujen edellytykset ja saatavuus voidaan varmistaa Vuosaaren terveys- ja hyvinvointikeskuksen ja perhekeskuksen toimintamalleilla ja riittävällä resursoinnilla.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Terveys- ja sosiaalipalvelujen käytöllä ja palveluista saadulla hyödyllä on yhteys sosioekonomisiin hyvinvointi- ja terveyseroihin. Kaikille kuntalaisille avoimien ja hyvin toimivien terveys- ja sosiaalipalvelujen saatavuus on lähtökohta oikeudenmukaiseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Ville Jalovaaran ja 52 muun valtuutetun toivomusponnosta selvittää terveystoimialan palvelujen riittävyttä Meri-Rastilassa. Lausuntoa on pyydetty 31.8.2021 mennessä.

17.08.2021

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi
Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi
Mari Kinnunen, johtava ylilääkäri, puhelin: 310 47941
mari.kinnunen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Jalovaara Ville, toivomusponssi, Kvsto 3.2.2021 asia 8
- 2 Helsingin kaupunginvaltuusto 3.2.2021 asia 8, Meri-Rastilan länsiosan asemakaavan ja asemakaavan muutoksen hyväksyminen (nro 12570)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano